

**แนวทางปฏิบัติในการทำหน้าที่คัดเลือก
วิเคราะห์ข้อมูล และเปิดเผยข้อมูล
ของผู้ออกตราสารหนี้ (product screening)
ของบริษัทหลักทรัพย์ที่ทำหน้าที่
จัดจำหน่ายตราสารหนี้**

กสท สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

เลขที่ 333/3 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์/โทรสาร 0-2033-9980, 0-2263-6490

สารบัญ

บทนำ	2
ด้านที่ 1 การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการให้บริการด้านตราสารหนี้ การจัดโครงสร้าง และบุคลากรของหน่วยงาน	3
ด้านที่ 2 กระบวนการทำ product screening	4
2.1 การกำหนดนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงาน	
2.2 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	
2.3 การจัดเตรียมเอกสาร	
2.4 การจัดเก็บเอกสาร	
ด้านที่ 3 การพัฒนาคุณภาพบุคลากร	8

บทนำ

1. สำนักงานได้จัดทำแนวทางปฏิบัติในการทำหน้าที่คัดเลือก วิเคราะห์ข้อมูล และเปิดเผยข้อมูลของผู้ออกตราสารหนี้ รวมถึงต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายการให้บริการด้านตราสารหนี้ในการคัดเลือกผู้ออกตราสารหนี้มาออกและเสนอขายตราสารหนี้ (“product screening”) ของบริษัทหลักทรัพย์ที่ทำหน้าที่จัดจำหน่ายตราสารหนี้ (“ผู้ประกอบธุรกิจ”) เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ product screening ซึ่งแนวปฏิบัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจมีความเข้าใจถึงขอบเขตการทำหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยในการทำ product screening ผู้ประกอบธุรกิจต้องคำนึงถึงคุณภาพของ issuer ที่ประสงค์จะออกและเสนอขายตราสารหนี้ รวมทั้งให้ข้อมูลที่ชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน กับหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับการขาย เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวนำข้อมูลมาประกอบการให้คำแนะนำผู้ลงทุน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้ลงทุนมีความรู้ความเข้าใจและความเชื่อมั่นในการลงทุนในตลาดตราสารหนี้ยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ในการกำหนดแนวปฏิบัติ

เป้าหมายที่ 1 ยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบธุรกิจ โดยกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องแยกหน่วยงานที่ทำหน้าที่ product screening ออกจากหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับการขาย เพื่อให้การทำหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจมีการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ (check and balance) ระหว่างประโยชน์ของ issuer และผู้ลงทุน

เป้าหมายที่ 2 เพื่อทำหน้าที่คัดเลือก วิเคราะห์ข้อมูลของ issuer และดูแลให้ issuer เปิดเผยข้อมูลให้ครบถ้วนตามที่หลักเกณฑ์กำหนด รวมถึงต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายการให้บริการด้านตราสารหนี้ของบริษัทหลักทรัพย์ฯ ในการคัดเลือก issuer มาออกและเสนอขายตราสารหนี้ (product screening)

3. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น ผู้ประกอบธุรกิจต้องให้ความสำคัญและมีความรับผิดชอบในการจัดให้มีการกำหนดนโยบายและระบบงานรองรับการทำ product screening ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านที่ 1 การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการให้บริการด้านตราสารหนี้ การจัดโครงสร้างและบุคลากรของหน่วยงาน

ด้านที่ 2 กระบวนการทำ product screening

ด้านที่ 3 การพัฒนาคุณภาพบุคลากร

ด้านที่ 1 การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการให้บริการด้านตราสารหนี้ การจัดโครงสร้างและบุคลากรของหน่วยงาน

1.1 กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการให้บริการด้านการออกและเสนอขายตราสารหนี้ นโยบายในการรับลูกค้า (issuer) เช่น กำหนดคุณภาพขั้นต่ำของลูกค้า และหลักเกณฑ์ในการทำ product screening ที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นต้น โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท หรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทก่อนที่จะเริ่มให้บริการแก่ issuer

1.2 กำหนดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ product screening โดยระบุน้ำที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ทั้งนี้ หน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานดังกล่าวต้องมีความเป็นอิสระจากหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับการขาย เพื่อให้เกิดการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ (check and balance) ในการปฏิบัติงาน และไม่มี ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่

1.3 กำหนดให้มีการมอบหมายผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน และมีผู้บริหารที่รับผิดชอบการกำกับดูแลหน่วยงานที่ทำหน้าที่ product screening เป็นการเฉพาะ และเป็นอิสระจากผู้บริหารที่รับผิดชอบการกำกับดูแลเกี่ยวกับการขาย เพื่อให้สามารถติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงาน ได้อย่างเป็นระบบ ทันต่อเหตุการณ์ และสามารถประเมินภาพรวมและความเสี่ยงได้อย่างครบถ้วน รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

1.4 มีบุคลากรที่มีความพร้อม ทั้งด้านจำนวนและคุณภาพอย่างเพียงพอ รวมทั้งมีผู้รับผิดชอบดูแลควบคุม ติดตามการปฏิบัติงาน และพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และทันเหตุการณ์ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้ควบคุมการปฏิบัติงานและบุคลากร จะต้องมีการส่งมอบข้อมูล เอกสาร และหลักฐานของ issuer อย่างรัดกุม โดยคำนึงถึงความต่อเนื่องและความพร้อมในการให้บริการแก่ issuer

1.5 บุคลากรในหน่วยงานที่ทำหน้าที่ product screening ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ

1.6 มีระบบและมาตรการที่เพียงพอในการป้องกันและจัดการความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และการใช้ข้อมูลภายในของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อมูล issuer และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาและอนุมัติการออกและเสนอขายตราสารหนี้ รวมทั้งมีการตรวจสอบและดำเนินการเพื่อป้องกันในเรื่องดังกล่าวอย่างรัดกุม โดยมีการจัดให้มีเอกสารหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบธุรกิจมีการพิจารณาดำเนินการอย่างเหมาะสม และเปิดเผยข้อมูลในกรณีที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ต่อผู้ลงทุน

ด้านที่ 2 กระบวนการทำ product screening

ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีระบบงานรองรับการทำ product screening โดยมีรายละเอียดอย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้

2.1 การกำหนดนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงาน

(1) ในการทำ product screening ต้องมีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และกำหนดข้อมูลที่สำคัญที่ต้องใช้ในการวิเคราะห์ และมีการวิเคราะห์ข้อมูลและความเสี่ยงที่รัดกุมเพียงพอและครอบคลุมในประเด็นสำคัญ รวมทั้งต้องมีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล issuer ต่อคณะกรรมการบริษัท หรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท เพื่อให้พิจารณาอนุมัติการออกและเสนอขายตราสารหนี้

(2) มีการกำหนดนโยบายและขั้นตอนเกี่ยวกับการจัดการกรณี issuer ผิดนัดชำระหนี้ที่ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร และมีประสิทธิภาพเพียงพอ เพื่อประโยชน์และลดผลกระทบต่อผู้ลงทุนเป็นสำคัญ

2.2 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

(1) กำหนดขั้นตอน/วิธีปฏิบัติในกระบวนการทำ product screening อย่างครบถ้วน ชัดเจน และเหมาะสมกับประเภทของผลิตภัณฑ์ โดยจัดเตรียมคู่มือที่ทำให้สามารถเข้าใจบทบาทและหน้าที่ที่ควรปฏิบัติให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้ ผู้ประกอบการควรหมั่นตรวจทานคู่มือให้เหมาะสมกับสถานการณ์

(2) มีกระบวนการทำความเข้าใจ issuer อย่างเหมาะสม โดยอย่างน้อยต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ issuer ผู้บริหาร โครงสร้างการถือหุ้น และความเสี่ยงด้านต่าง ๆ รวมทั้งคุณสมบัติของ issuer ตามที่กฎหมายกำหนด

(3) มีกระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของ issuer อย่างระมัดระวัง รัดกุม และมีคุณภาพ โดยศึกษาข้อมูล ของ issuer และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามที่ issuer ได้เปิดเผยต่อผู้ประกอบการ เช่น ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร การเยี่ยมชมกิจการ การวิเคราะห์/ความเห็นของฝ่ายสินเชื่อของผู้ประกอบการ (ในกรณีที่ผู้ประกอบการเป็นธนาคารพาณิชย์) และที่ issuer เปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นการทั่วไปแล้ว เช่น แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) สารสนเทศที่เปิดเผยผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นต้น อย่างน้อยข้อมูลในเรื่องดังต่อไปนี้

- (3.1) มีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สะท้อนความเสี่ยงด้านการเงินและความสามารถในการชำระหนี้ของ issuer ความสอดคล้องของช่วงระยะเวลาของกระแสเงินสดรับกับช่วงระยะเวลาที่จะต้องชำระคืนหนี้ เช่น วิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ และมูลค่าหนี้คงค้างที่จะทยอยครบกำหนด เป็นต้น
- (3.2) มีวัตถุประสงค์การใช้เงินที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการทำธุรกิจของ issuer
- (3.3) แหล่งเงินทุนสำรองในการชำระหนี้รองรับในกรณีที่ไม่สามารถออกตราสารหนี้มาทดแทนได้
- (3.4) ทรัพย์สินที่อาจใช้เป็นหลักประกันในการชำระหนี้จะต้องสามารถบังคับหลักประกันได้ตามกฎหมาย
- (3.5) ไม่อยู่ระหว่างผิดนัดชำระหนี้เงินต้นหรือดอกเบี้ยของตราสารหนี้ หรือผิดนัดชำระหนี้เงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น (ในกรณีเสนอขายผู้ลงทุนทั่วไป)
- (3.6) ไม่อยู่ระหว่างผิดเงื่อนไขการปฏิบัติตามข้อกำหนดสิทธิของตราสารหนี้ (ในกรณีเสนอขายผู้ลงทุนทั่วไป)
- ทั้งนี้ ในการศึกษารวบรวมข้อมูล ต้องมีการตรวจสอบข้อเท็จจริง ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของข้อมูล รวมทั้งต้องมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ามีการตรวจสอบหรือสอบทานข้อมูลในขั้นตอนการวิเคราะห์และอนุมัติการออกและเสนอขายตราสารหนี้ด้วย
- (4) มีกระบวนการกำหนดราคาหรืออัตราดอกเบี้ยของตราสารหนี้ที่เหมาะสม โดยพิจารณาถึงความสมเหตุสมผลและความเป็นไปได้ของประมาณการรายได้และความสามารถในการชำระหนี้ของ issuer
- (5) มีการติดตามข้อมูลผลการดำเนินงานหรือวิเคราะห์ความเหมาะสมในการใช้เงินที่ได้จากการเสนอขายตราสารหนี้
- (6) มีการวิเคราะห์ข้อมูลของ issuer ในระดับที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจในการคัดเลือก issuer และเปิดเผยข้อมูลเพื่อให้หน่วยงานขายนำข้อมูลดังกล่าวไปให้คำแนะนำที่เหมาะสมแก่ผู้ลงทุน
- (7) มีการตรวจสอบและดำเนินการเพื่อไม่ให้ issuer มีการจัดรูปแบบ หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์การออกและเสนอขายตราสารหนี้

(8) มีการให้คำแนะนำแก่ issuer และผู้บริหารของ issuer ให้เข้าใจถึงหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้สนใจลงทุนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด และการปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด

2.3 การจัดเตรียมเอกสาร (เฉพาะกรณีเสนอขาย HNW และ PO)

(1) มีการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล issuer ในการจัดเตรียมและยื่นแบบคำขออนุญาตเสนอขายตราสารหนี้และแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และร่างหนังสือชี้ชวน รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ต่อสำนักงานก่อนการเสนอขาย เพื่อให้การขายเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดอย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้

(1.1) งบการเงินของ issuer ต้องถูกตรวจสอบ หรือสอบทาน โดยผู้สอบบัญชีที่สำนักงานให้ความเห็นชอบ

(1.2) แบบแสดงรายการข้อมูลและร่างหนังสือชี้ชวนมีการเปิดเผยหัวข้อตามรายการที่ระบุไว้ในมาตรา 69 และมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 หรือแบบแสดงรายการข้อมูลอื่นที่กำหนดในประกาศที่เกี่ยวข้อง (ในกรณีเสนอขายผู้ลงทุนรายใหญ่) หรือแบบ 69-DEBT-PO หรือแบบ 69-BASE-PO หรือแบบแสดงรายการข้อมูลอื่นที่กำหนดในประกาศที่เกี่ยวข้อง (ในกรณีเสนอขายผู้ลงทุนทั่วไป)

(2) มีการดูแลให้ issuer จัดให้มีข้อกำหนดสิทธิ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ และขึ้นทะเบียนกับสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทยโดยให้เป็นไปตามประกาศที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การขายเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม

2.4 การจัดเก็บเอกสาร

(1) จัดให้มีระบบในการจัดทำและจัดเก็บเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการทำ product screening และต้องจัดเก็บเอกสารดังกล่าวอย่างน้อย 3 ปี ในลักษณะที่พร้อมให้สำนักงานเรียกดูหรือตรวจสอบข้อมูลได้ทันที (audit trail)

(2) เก็บรักษาข้อมูล รายงาน และเอกสารหลักฐานของ issuer ที่เกี่ยวข้องกับการทำ product screening อย่างรัดกุม ในที่ปลอดภัย เพื่อป้องกันการสูญหาย การแก้ไข หรือการเข้าถึง โดยผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้อง

ด้านที่ 3 การพัฒนาคุณภาพบุคลากร

ผู้ประกอบการต้องจัดอบรมให้กับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบุคลากรในหน่วยงาน มีความรู้ ความเข้าใจ และศักยภาพเพียงพอที่จะทำหน้าที่ตามที่กำหนดได้อย่างเหมาะสม โดยจะต้อง

3.1 จัดให้มีการอบรมทบทวนความรู้ หรือทักษะที่จำเป็นของบุคลากร เพื่อให้กระบวนการ ในการทำ product screening มีคุณภาพ และสามารถให้ข้อเสนอแนะ และส่งต่อข้อมูลดังกล่าว ให้หน่วยงานขายเพื่อนำไปจัดเตรียมคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุน

3.2 ควบคุมดูแลความถูกต้อง ความเพียงพอ และความเหมาะสมของเนื้อหาในการจัดอบรม ในกรณีที่ผู้ประกอบการให้บุคคลอื่นจัดอบรมให้แก่บุคลากร

3.3 มีการวัดผลการฝึกอบรม เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรในหน่วยงานมีความรู้และความเข้าใจในเรื่อง ที่อบรมและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งเพื่อให้สามารถปรับปรุงการอบรม ให้ดียิ่งขึ้นในครั้งต่อไป